Bezuidenhoutseweg 60, 2594 AW ‘s-Gravenhage
Postbus 90525, 2509 LM ‘s-Gravenhage
Telefoon (070) 3 499 740
E-mailadres: a.klapwijk@vcp.nl
Website: www.vcp.nl

vcp
vakcentrale voor professionals

Per e-mail

Aan de Tweede Kamer der Staten Generaal
T.a.v. de voorzitter en fractievoorzitters
Postbus 20018
2500 EA ‘s-Gravenhage

‘s-Gravenhage, 15 september 2026
NvH/corsp/016

Betreft: Reactie op Rijksbegroting en Miljoenennota 2027

Geachte voorzitter en fractievoorzitters,

De Vakcentrale voor Professionals (VCP) heeft sinds het aantreden van het kabinet consequent aangegeven dat de bezuinigingen op de sociale zekerheid onacceptabel zijn. Afspraken waar jarenlang zorgvuldig aan was gewerkt, werden zelfs met één pennenstreek van tafel geveegd. Geen doordacht beleid, maar een afbraak van werknemersrechten. Gezamenlijk hebben de vakbonden een ultimatum[1] gesteld, waar het kabinet tot op heden niet aan voldaan heeft. Afgelopen maanden heeft de VCP daarom actiegevoerd. Aan het begin van deze brief wil ik uw Kamer oproepen om ons te steunen. Iedereen kan pech hebben. Behoud de sociale zekerheid.

De politiek moet echt over de brug komen en de noodzakelijke ruimte bieden. Deze week heeft u bij de Algemeen Politieke Beschouwingen de gelegenheid om die stap te zetten.
De VCP had liever gesproken over een positieve sociale agenda om Nederland verder te helpen, maar de plannen van het kabinet maken dat onmogelijk en ongeloofwaardig. Pas als deze bezuinigingen van tafel zijn, kunnen we het over de echte vraagstukken hebben.

In de gepresenteerde Miljoenennota is het terugtrekken van het voorstel om de AOW-leeftijd één-op-één koppelen aan de levensverwachting verwerkt. Daarmee geeft het kabinet invulling aan haar eerdere toezegging in reactie op het ultimatum. Het kabinet heeft in deze Rijksbegroting de verlaging van het maximumdagloon teruggetrokken. De VCP vindt deze beweging positief, maar onvoldoende want de bezuinigingen op de WW en WIA worden slechts met een jaar uitgesteld. Het gezamenlijk ultimatum is helder: deze maatregelen moeten echt van tafel om de weg vrij te maken voor een gesprek. Zodat we aan een positieve agenda voor Nederland kunnen gaan werken, hoe eerder, hoe beter.

Het is nodig te investeren in mensen: een sterke sociale zekerheid, duurzame inzetbaarheid, van-werk-naar-werk en leven lang ontwikkelen.
Het is nodig te investeren in werkgelegenheid: voor een welvarende economie, verduurzaming en innovatie.

Hieronder volgen een aantal aandachtspunten langs de lijn van deze twee thema’s.

1. Investeren in mensen: een sterke sociale zekerheid, duurzame inzetbaarheid, van-werk-naar-werk en leven lang ontwikkelen
Nederland is gebaat bij een arbeidsmarkt die zekerheid, goed werk en ontwikkelkansen biedt. Een sterke sociale zekerheid en een goed functionerende arbeidsmarkt zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Sociale zekerheid biedt mensen financiële bescherming en bestaanszekerheid en is daarmee de economische stabilisator van ons land. De voorgestelde bezuinigingen op WW en WIA staan daar haaks op. Dergelijke maatregelen veroorzaken acute financiële stress en toenemende onzekerheid bij mensen.
In plaats van te bezuinigen op de sociale zekerheid zijn investeringen nodig in preventie, re-integratie, duurzame inzetbaarheid en begeleiding naar werk. Er liggen voorstellen klaar om hardheden in de

[1] Ultimatumbrief Regeerakkoord aan Kabinet van FNV, CNV en VCP d.d. 11 mei 2026

WIA te verminderen. Investeren in preventie, scholing en re-integratie is effectiever dan het versoberen van de inkomensbescherming van zieke en werkloze werknemers.
De aanleidingen die aangedragen worden voor de bezuinigingen, worden niet opgelost met de voorgestelde bezuinigingen op de sociale zekerheid. De werkelijke oplossing voor arbeidsmarktkrapte, verzuim en uitval ligt in het preventief versterken van de inzetbaarheid en gezondheid van werkenden. Duurzame inzetbaarheid, leven-lang-ontwikkelen (LLO), een structurele van-werk-naar-werk-aanpak en vermindering van zwaar werk moeten de basis vormen van het sociaaleconomische beleid.

Duurzame inzetbaarheid en preventie op de werkvloer
De VCP roept u op om duurzame inzetbaarheid, preventie en sociale innovatie op de agenda te zetten en te houden. Nog te vaak wordt er voor preventie of sociale innovatie geen geld uitgetrokken. Voorkomen is beter dan genezen. Het kabinet dient werk te maken van een betere verbinding tussen arbo en curatieve zorg. Duurzame inzetbaarheid begint met het structureel verbeteren van arbeidsomstandigheden, het aanpakken van te hoge werkdruk en het bieden van professionele autonomie. Werkgevers moeten actiever investeren in veiligheid en gezondheid om langdurige uitval en beroepsziekten te voorkomen. Werkgevers moeten gestimuleerd worden om met behulp van technologische hulpmiddelen en een betere werkorganisatie het werk minder belastend te maken. Innovatie op de werkvloer moet ook ten dienste staan van het verlichten van zware taken en het verhogen van het werkplezier. Werknemers moeten gezond hun pensioen kunnen behalen. Daarover zijn in het akkoord ‘Gezond naar het pensioen’ (2024) afspraken gemaakt en wordt gewerkt aan de uitwerking van die agenda[2]. Een verhoging van de pensioenleeftijd past niet in de afspraken van het pensioenakkoord. Het is goed dat het kabinet op haar eerdere voornemen om AOW-leeftijd te verhogen is teruggekomen.

Van-werk-naar-werk en leven-lang-ontwikkelen als basis voor wendbaarheid
De VCP roept op om de versterking van de arbeidsmarktinfrastructuur en de samenwerking tussen publieke en private partners in de Regionale Werkcentra (RWC) te steunen. Werknemers moeten tijdig worden ondersteund met van-werk-naar-werk begeleiding wanneer zij willen of moeten wisselen van baan. Sociale partners hebben na een intensief proces een aanbeveling en handreiking daarover uitgebracht[3]. Een sluitende van-werk-naar-werk infrastructuur voorkomt dat mensen in een uitkeringssituatie belanden en behoudt waardevol vakmanschap voor de arbeidsmarkt. Het is belangrijk komende tijd te zorgen voor een structurele impuls voor een goed functionerende arbeidsmarktinfrastructuur. Scholing en ontwikkeling moeten laagdrempelig toegankelijk zijn gedurende de gehele loopbaan van iedere professional, juist nu technologische ontwikkelingen (zoals AI) de inhoud van werk snel veranderen en de onzekerheid over werk voor iedereen vergroten[4]. Het beleid en de financiering richten zich steeds vaker op specifieke groepen, dat maakt scholing en ontwikkeling voor anderen minder toegankelijk, zeker sinds de afschaffing van de scholingsaftrek. Helaas blijft LLO in beleid en financiële ruimte een ondergeschoven kind en verdient in de Tweede Kamer meer aandacht. LLO en VWNW staan aan de basis van een goed functionerende arbeidsmarkt en zijn belangrijk voor de wendbaarheid van alle werkenden. In plaats van negatieve prikkels werken positieve prikkels beter; hierbij is een toegankelijke (fiscale) facilitering onontbeerlijk.

Uitvoering UWV herstellen en WIA-hardheden aanpakken
De aanhoudende problemen bij het UWV rondom de sociaal-medische beoordelingen en IT-systemen onderstrepen dat de uitvoering is vastgelopen. Het UWV heeft te maken met structurele achterstanden bij de sociaal-medische beoordelingen en verschillende herstelacties als gevolg van fouten die zijn gemaakt. Verbeteringen in de uitvoering laten te lang op zich wachten. Er zijn flinke stappen nodig om de uitvoering weer op orde te brengen. De VCP waardeert de inzet, maar maakt zich zorgen over de voortgang. De omvang van de problemen zijn groot en worden zoals bleek bij de laatste Staat van de Uitvoering weer groter. De gevolgen voor mensen zijn enorm. Dit vraagt dan ook om een aanpak met een beschrijving van heldere doelen en resultaten. Dat geeft inzicht in de voortgang en de mogelijkheid om bij te sturen als dat nodig is.

De VCP heeft samen met FNV en CNV al in 2022 oplossingen aangedragen voor de hardheden in de WIA.[5] Tot op heden zijn die oplossingen niet opgepakt, maar wordt er in plaats daarvan bezuinigd op deze werknemersverzekering waardoor de problemen voor mensen worden vergroot. De VCP dringt

[2] Uitwerking 'Gezond naar het pensioen' met handreiking en toetsingskader en Brief over duurzame inzetbaarheid in verband met zwaar werk
[3] Handreiking ‘Van werk naar werk’
[4] VCP, Handreiking AI en vakbondswerk
[5] FNV, CNV en VCP, Witboek Hardheden in de WIA, april 2022

aan om knellende hardheden in de WIA weg te nemen, het stelsel menselijker te maken en de uitvoering op orde te brengen. Er zijn tot nu toe veel studies gedaan, maar er moet echt werk gemaakt worden van re-integratie en preventie. Mensen met een arbeidsongeschiktheidsbeperking komen vaak moeilijk aan de slag ondanks hun capaciteiten.

Arbeidsmarktpakket prioriteit voor de Tweede Kamer
Een evenwichtige arbeidsmarkt is noodzakelijk om zekerheid voor professionals te combineren met wendbaarheid voor werkgevers. Het SER MLT-advies en het daaruit voortvloeiende Arbeidsmarktpakket vormen hierin een onlosmakelijk geheel. Een belangrijk deel van de wetgeving uit het Arbeidsmarktpakket is al door de Tweede Kamer aangenomen. Dat is een positieve en welkome stap. Echter, een aantal cruciale wetsvoorstellen ligt nog ter behandeling of moet nog ingediend worden. De VCP roept de Tweede Kamer met klem op om deze resterende wetsvoorstellen van het Arbeidsmarktpakket voorspoedig te behandelen, zodra ze de Kamer bereiken. Verder vraagt de VCP terughoudendheid met wijzigingen die de balans van het pakket verstoren.

2. Investeren in werkgelegenheid: voor welvarende economie, verduurzaming en innovatie
De werkgelegenheid gaat hand in hand met een gezonde, welvarende, duurzame en productieve economie. De VCP signaleert dat de werkgelegenheid en de internationale positie van cruciale sectoren, zoals de industrie, de bouw-infra en luchtvaart, onder druk staan door aanhoudende onzekerheid over vergunningen, stikstof, netcongestie en hoge energielasten. Economie breed moet er geïnnoveerd en geïnvesteerd worden. Ondanks de krapte op de arbeidsmarkt blijven lonen laag,[6] waardoor de innovatie en productiviteit worden geremd.

Investeren en aanpak energietransitie
De VCP constateert dat Nederland op een kruispunt staat. Als we niet investeren, dan lopen we de kans om echt achterop te raken en onze welvaart te verliezen. Helaas wordt door strikt gehanteerde begrotingsnormen eerder gekozen voor bezuinigen dan voor investeren en voor lastenverzwaringen in plaats van lastenverlichting. De VCP roept de Tweede Kamer op om in deze tijd van grote uitdagingen met ambitie in te zetten op de toekomst, waarbij een puur boekhoudkundige benadering van een houdbaarheidssaldo niet passend is. De last gaat voor de baat uit.
Een goed voorbeeld is de energie infrastructuur. Hoge energiekosten en trage vergunningverlening dreigen verduurzaming, woningbouw en bedrijvigheid in Nederland te blokkeren. Evenals voor huishoudens zijn er zijn snelle, concrete stappen nodig om energielasten voor verduurzamende industrie te beheersen en de nodige infrastructuur te realiseren, zodat hoogwaardige werkgelegenheid behouden blijft. De urgentie hiervoor is ook recent door sociale partners binnen de SER benadrukt[7].

Sociale en technologische innovatie en AI
Arbeidsproductiviteitsgroei is cruciaal. Investeringen in R&D, technologische vernieuwing (AI) en sociale innovatie moeten worden gestimuleerd om werk slimmer en gezonder in te richten. Nederland heeft een sterke high tech sector waarin het goed is om te investeren[8]. Tegelijk zou sociale innovatie een cruciaal onderdeel moeten worden in het innovatiebeleid. In dit licht is het goed om te zien dat ook NWO, AWTI en de SSH Raad hier meer aandacht aan willen geven[9]. Ook de VCP zelf is hiermee bezig door onze betrokkenheid bij het NWA-project Augment[10] en het platform AI, arbeid en sociale innovatie[11]. Onderwijs is de belangrijkste aanjager van arbeidsproductiviteit[12]. Het is goed dat de voorgenomen bezuinigingen op het (hoger) onderwijs en de wetenschap zijn geschrapt. Het onderwijs en de wetenschap vormen de kennisbasis en maatschappelijke weerbaarheid en verdienen het om duurzaam versterkt te worden.

Maak werken lonend, verlaag de lasten op arbeid
In deze Miljoenennota gaan werkenden er het meest op achteruit. De achterblijvende reële loonontwikkeling blijft een zorgpunt en de hoge lasten op arbeid zorgen ervoor dat de werkelijke inkomsten van werkenden minder zijn. Gelijktijdig zorgen lage lonen ervoor dat inkomensondersteuning vanuit de overheid al vele jaren veel te hoog is[13]. Een sterke, concurrerende economie vereist niet alleen investeringen in innovatie en verduurzaming, maar ook een gemotiveerde

[6] CPB ziet eindelijk reden om lonen te verhogen
[7] Een toekomstbestendige basisindustrie
[8] IMF Sustaining high-tech leadership in a fragmenting world
[9] Actieplan integrale innovatie
[10] Digital technology and work-programme
[11] AI arbeid en sociale innovatie
[12] SER wil samen met sociale partners en overheid schouders zetten onder noodzakelijke groei arbeidsproductiviteit
[13] Brief t.b.v. commissiedebat Nationale fiscaliteit

beroepsbevolking. De huidige stapeling van belastingen en inkomensafhankelijke regelingen maakt dat meer werken vaak nauwelijks loont. De huidige hoge lasten op arbeid zetten een directe rem op de noodzakelijke innovatiegroei en arbeidsproductiviteit en dus het verdienvermogen van Nederland. Een structurele verlaging van de belasting op arbeid is daarom cruciaal: het versterkt de economische veerkracht, stimuleert innovatie, maakt werkenden minder afhankelijk van ondersteuning en zorgt voor extra bestedingsruimte.

Efficiënte publieke sector en Europese krachtenbundeling
Geef professionals in de publieke sectoren de autonomie terug op de werkvloer door regel- en verantwoordingsdruk te schrappen, zonder de gezondheid en veiligheid van werkenden onder druk te zetten. Wees gericht, generieke bezuinigingsopdrachten op de rijksoverheid leiden enkel tot meer uitvoeringsproblemen en hersteloperaties. Blijvende politieke prioriteit is vereist voor de veiligheid van professionals in vitale domeinen en openbare functies (zoals de zorg, het OV, het spoor, weg en infra, de handhaving, de politie en defensie). De VCP constateert dat veel verantwoording geëist wordt, mede door de Tweede Kamer zelf. De balans hierin is zoek en veroorzaakt op de werkvloer overdadig veel administratief werk. De Tweede Kamer kan inzetten op vermindering en manier van verantwoording, waarbij het belangrijk is dat ook de Tweede Kamer meer nagaat wat haar eigen verzoeken tot gevolg hebben op dit terrein.

Intensieve Europese samenwerking is onmisbaar voor een gelijk speelveld op energie-, klimaat- en innovatiegebied, evenals voor het beter vormgeven van arbeids- en studiemigratie met behoud van de waardevolle kenniseconomie.

Tot slot
De internationale omstandigheden maken dat wij moeten werken aan de weerbaarheid van Nederland. We moeten werken aan maatschappelijk vertrouwen, samenwerking en gerichte keuzes om onze brede welvaart en economische veerkracht op peil te houden.

Nederland heeft behoefte aan een positieve, toekomstgerichte, sociale agenda die zowel zekerheid als kansen biedt aan werkenden, huishoudens en de economie. De VCP wil daaraan bijdragen.

De VCP roept u op de komende begrotingsbehandeling pal te staan voor een sterke sociale zekerheid. De actievoerders en publieke opinie zijn duidelijk: behoud de sociale zekerheid. De politiek moet echt over de brug komen.

Uiteraard zijn wij beschikbaar voor een toelichting.

Hoogachtend,

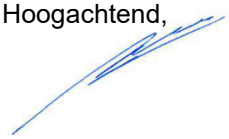

Nic van Holstein
Voorzitter Vakcentrale voor Professionals (VCP)

cc: Vaste Commissie Tweede Kamer voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Vaste Commissie Tweede Kamer voor Financiën
Vaste Commissie Tweede Kamer voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Minister-president, R.A.A. Jetten MSc
Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, dr. J.A. Vijlbrief
Minister van Werk en Participatie, A.A. Aartsen BA
Minister van Economische Zaken, ir. H.G. Herbert
Minister van Financiën, E. Heinen MSc
Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, dr. Mr. R.M. Letschert
Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, drs. P.E. Heerma